

Fryderyk Skarbek – ojciec polskiej ekonomii

Barbara Sienkiewicz, Martyna Oknińska

Uznawany za najważniejszego polskiego ekonomistę XIX w. Był też powieściopisarzem, dramaturgiem, poetą, tłumaczem, historykiem i malarzem.

Źródło: <https://www.rp.pl/historia/art188491-fryderyk-skarbek-ojciec-polskiej-ekonomii>

Życie Ekonomisty

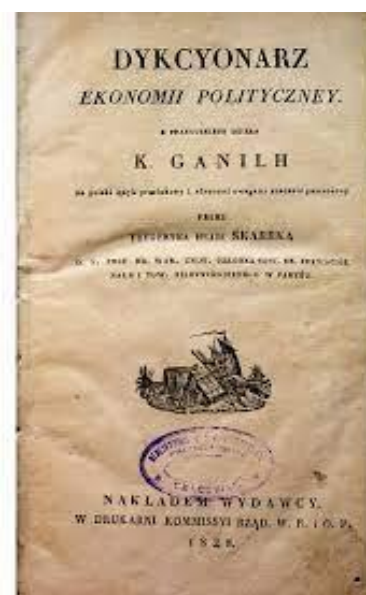
Fryderyk Skarbek urodził się 15 lutego 1792 r. w Toruniu. Jego ojciec Kacper był kasztelanem inowrocławskim, a matka Ludwika – córką toruńskiego bankiera Jakuba Fengera. Dzieciństwo spędził w Toruniu oraz w dobrach rodzinnych w Izbicy Kujawskiej i Żelazowej Woli. Jego nauczycielem był Mikołaj Chopin, ojciec Fryderyka

Wykształcenie

Przedstawiciel klasycznej szkoły w ekonomii, uważany za ojca polskiej ekonomii, na której grunt przeniósł twierdzenia ekonomii klasycznej, uzupełniając je o narodowe i społeczne treści.

Był zwolennikiem liberalizmu gospodarczego, dopuszczał jednak interwencję państwa zmierzającą do poprawy położenia najuboższych (osady dla ubogich, kasy zapomogowo-pożyczkowe). Prowadził pierwsze wykłady z ekonomii politycznej w języku polskim.

Na uwagę zasługują jego oryginalne spostrzeżenia o przyczynach i formach społecznego podziału pracy. Zamiast terminu „ekonomia polityczna”, używał określenia „nauka gospodarstwa narodowego”. Przemysłem nazywał działania na rzecz doskonalenia aparatu wytwórczego i podnoszenia dobrobytu. Uważał, że nędza

jest zjawiskiem uwarunkowanym społecznie, a nie wynikiem naturalnej ograniczoności dóbr konsumpcyjnych.

Źródło: <https://tezeusz.pl/dykcjonarz-ekomonii-polityczney-1828-r-skarbek-fryderyk-2898737#>

Twórczość

W 1815 rozpoczął działalność literacką, publikując artykuły i felietony satyryczne w „Pamiętniku Warszawskim”. W latach 20. XIX w. powstały jego pierwsze powieści (Pan Antoni 1824, Podróż bez celu 1824), w których połączył tradycje literatury polskiego oświecenia z dorobkiem literatury zachodnioeuropejskiej; wzorował się na technikach powieściopisarskich L. Sterne’a oraz W. Scotta. Jego erudycja historyczna znalazła odbicie w zwartej strukturze fabularnej powieści (Tarlo 1827, Damian Ruszczyk 1827).

Skarbek jest uważany za inicjatora współczesnej polskiej powieści obyczajowej (Pan Starosta 1826, Życie i przypadki Faustyna ... Dodosińskiego 1838, wydanie 5 1959, Pamiętniki Seglasa 1845). W swych utworach umiejętnie kreślił fabułę, ukazując ją z punktu widzenia narratora, którego zadaniem była analiza intelektualna i ocena przedstawianych postaci i zdarzeń; jego utwory zawierają refleksję historyzoficzną.

Wybitny ekonomista

Skarbek nadał nauce o gospodarowaniu rys narodowy, dlatego też nazywany jest ojcem polskiej ekonomii. W swoich dziełach uwypuklał pojęcie narodu, wiążąc w całość wszystkie zjawiska związane z gospodarką ogólnonarodową.

Warunków rozwoju i dobrobytu społecznego upatrywał Skarbek w istnieniu szerokiej grupy średnich właścicieli. Z kolei w celu likwidacji ubóstwa chłopów i nędzy robotników najemnych postulował przekształcenie ich w rzeszę drobnych przedsiębiorców. Odrzucał pojęcie homo oeconomicus, podkreślając dążenia jednostki do osiągnięcia nie tylko celów materialnych, lecz także duchowych i społecznych.

Skarbek akcentował znaczenie własności prywatnej, która lepiej służy rozkwitowi społecznemu niż interwencjonizm państwowy i biurokracja. Postulował rozwój przemysłu, działania prowadzące do zmniejszenia długu publicznego i redukcję obciążeń fiskalnych. Uczony kładł nacisk na konieczność pozyskiwania kapitału poprzez prywatne oszczędności oraz zaznaczał nieodzowność równomiernego wzrostu wszystkich dziedzin gospodarki. Prowadził także działalność społeczną i dobroczynną – wspierał zakładanie kas oszczędnościowych dla robotników oraz budowę przytułków dla ludzi bezdomnych i ubogich.

źródło: <https://inwestycje.mennica.com.pl/fryderyk-skarbek-10-zlotych-seria-wielcy-polscy-ekonomisci/>

Ciekawostka

Za ciekawostkę można uznać to, że Skarbek zapisał się w historii Polski w jeszcze inny, szczególny sposób.

Ciekawe jest to dlaczego wybitny kompozytor Fryderyk Chopin również nosił to samo imię jak Skarbek. Otóż otrzymał je na chrzcie świętym dla uczczenia swego ojca chrzestnego, utrwalając w ten sposób jego pamięć na wieki. Ojcem tym zaś był właśnie Fryderyk Skarbek.

Źródło: <http://www.spwolaskarbkowa.osieciny.pl/?id=81>

Źródła:

<https://www.rp.pl/historia/art188491-fryderyk-skarbek-ojciec-polskiej-ekonomii>

<https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Skarbek-Fryderyk;3975798.html>

https://www.nbp.pl/home.aspx?f=/aktualnosci/wiadomosci_2018/Skarbek.html